

Cinc anys després: i ara què?

(II) Esbós de full de ruta

written by Joan Fonollosa | 13 d'octubre de 2022

Aquest article va ser escrit abans de la sortida de Junts del Govern; en conseqüència ha quedat una mica desfasat, però no tant com pot semblar. Per això no he volgut reescriure'l adaptat i només he afegit al final un apèndix on hi ha l'actualització.

En aquest segon i darrer article de la sèrie vull exposar com crec que hauria d'actuar l'independentisme a partir d'ara a la llum de les lliçons que ens han deixat les celebracions de l'11-S i l'1-0 i que ja vaig exposar en el [meu article anterior](#).

Sovint es demana un full de ruta, com si això fos una cosa terriblement complicada i hi hagués moltes alternatives. Certament, és un afer complex, però pels detalls, no pas perquè sigui essencialment complicat ni difícil d'entendre. Permeteu-me que us ho expliqui: per aconseguir la independència calen dues coses i només dues: control efectiu del territori i reconeixements internacionals. Per tant, només cal treballar aquestes dues facetes.

El control del territori ja el vàrem tenir l'u i el tres d'octubre de fa cinc anys: només cal tornar-hi, però aquesta vegada disposats a quedar-nos-hi el temps que faci falta i aguantar el que faci falta, que no serà poc. Però això demana una bona organització: arribat el dia, tothom ha de saber on ha d'anar i què ha de fer, cal fixar i prioritzar els objectius, cal preveure les comunicacions, la logística, la seguretat, els plans alternatius... Complex, però res que l'ANC no sigui capaç de fer, si vol.

Els reconeixements vindran si es demostra que es controla el

territori; i si ja abans hi ha algunes coses pactades, vindran encara més ràpid. Ara bé, això és política internacional i, com ja vaig dir a l'article anterior, apel·lant a la bona fe i els bons sentiments no farem res. Les relacions internacionals no van de drets humans, ni de justícia ni de res d'això: van d'interessos, bàsicament econòmics; per tant, cal aconseguir que els costos de no reconèixer-nos siguin més alts que els de fer-ho. Aquesta hauria de ser la feina fonamental dels eurodiputats i del Consell de la República. Ho estan fent?

Abans de continuar, una cosa que no es diu però cal tenir molt present: la situació té moltes similituds amb la caiguda de l'URSS. Fins al dia de la caiguda del mur, semblava un monstre enorme, imbatible; però estava podrit per dins i una sola embranzida la va fer caure com un castell de cartes; doncs bé, a l'Estat li passa el mateix: és una estructura imponent, però està podrida per dins, com ens mostra cada dia la darrera notícia de premsa. Està molt a prop de ser un estat fallit i cal aprofitar-ho.

Com ja vaig dir a l'[article anterior](#), cap dels partits actuals i gairebé cap dels seus dirigents i diputats serveix i cal fer foc nou; el problema és que ningú no sap qui serà el líder que tot procés com aquest necessita. Avui dia hi ha sobre la taula un munt d'iniciatives, des de fer vot nul fins a la famosa llista cívica de l'ANC. Al meu [article anterior](#) ja vaig dir que m'havien arribat fins a vuit (vuit!) propostes de "l·listes unitàries": és evident que així no anem enlloc, però per sort hi ha temps perquè aquestes propostes vagin confluint en unes poques, difícilment una de sola, sense el filtre que representa una contesa electoral.

Lògicament, cal una aproximació de calendari per fer tot això. Contra el que molts diuen, crec que res no fa preveure que s'avancin significativament les eleccions ni a Madrid ni a Catalunya: tant el PSOE com ERC es veuen a venir una patacada electoral i miraran de fer tot el possible per escurar la legislatura fins a les darreres engrunes i allargar l'agonia

fins al límit. De fet, un pacte més o menys explícit entre el PSOE, ERC i Comuns/Podemos per assegurar-se mútuament la governabilitat és un horitzó més que previsible. I sense oblidar que Junts i Ciudadanos tenen interessos semblants.

Per tant, treballarem amb aquest calendari: el maig de l'any que ve hi haurà eleccions municipals, i espanyoles cap a la tardor/hivern, en plena presidència espanyola de la UE i segurament coincidint amb el referèndum d'Escòcia; al maig del 24 toquen eleccions europees i, finalment, cap a finals del 24 o primers del 25 hi haurà autonòmiques. Aquesta és una seqüència ideal, si se sap aprofitar. Ja sé que parlar de la independència a dos anys vista és un termini insuportablement llarg, però cal tenir en compte que hem perdut els darrers cinc anys i cal començar gairebé de nou.

I parlem d'eleccions que són la clau mestra de tot. D'entrada, les eleccions municipals no són el lloc per donar la batalla. Cada poble és un món i les circumstàncies i personalismes són molt diferents; molt sovint les llistes que es presenten amb unes sigles concretes s'han fet perquè un grup de persones han decidit presentar-se i aleshores han buscat el paraigua d'un partit, els quals estan sempre delerosos de presentar oficialment com més llistes millor per poder accedir a les cadires de les Diputacions que és on es juguen els quartos de veritat. Com es pot veure, jutjar aquestes llistes per les sigles és molt sovint injust, a part de molt poc eficaç. El que cal, doncs, és deixar que les dinàmiques locals actuïn i promoure que les llistes "orfes" no busquin el paraigua d'un partit sinó que es presentin com a independents explícitament independentistes. El cas de Sant Cugat és, en aquest sentit, modèlic i seria bo que en sortissin molts més.

Això vol dir que tenim pràcticament un any per crear les llistes veritablement unitàries (fixeu-vos que uso el plural) per a les eleccions espanyoles de finals del 2023: la data límit és el novembre. Evidentment, això implica eixamplar la base de veritat, que bàsicament vol dir, per exemple, anar al

Baix Llobregat a explicar per què Rodalies va com va. I no passa res irrecuperable si en aquestes eleccions hi ha dues o tres llistes independentistes: serà la prova definitiva del procés de confluència i decantació vers la veritable unitat. Tampoc no passa res perquè no hi hagi un gran resultat: al capdavall, els diputats i senadors catalans sempre seran una minoria a Madrid. Amb tres o quatre diputats ja es pot fer molta feina si qui hi va és gent competent i compromesa. I si tot el vot independentista s'uneix al voltant de dues o tres llistes (i ja no diguem una sola) se'n poden obtenir bastants més. Recordeu que a hores d'ara hi ha 13 diputats d'ERC, 4 de Junts, 4 del PDeCAT i 2 de la CUP; en total, 23 dels 47 diputats catalans.

Un cop elegits, la seva feina és molt clara, i així s'hauria d'haver reflectit en el programa electoral: s'hi va a rebentar-ho tot. A part del discurs contundent que ja ens sabem –i que cal continuar fent– cal usar el vot de manera intel·ligent: fent sempre el màxim de mal possible a la governabilitat; en el límit, seria ideal poder obligar a PP i PSOE a pactar com a únic recurs per assegurar un govern estable. Tot això amb el ressò de la presidència espanyola de la UE i amb el més que probable referèndum escocès pot representar un còctel explosiu.

Alhora, la feina bàsica dels diputats (i potser algun senador, fins i tot?) a Madrid no és només rebentar el sistema. Aquests mesos entre les eleccions espanyoles i les catalanes han de servir perquè es produeixi la definitiva decantació de la unitat: bé perquè es posen d'acord, bé perquè uns ho fan millor que altres o simplement el seu capdavanter té més carisma, cal anar dibuixant com serà la llista unitària definitiva. En aquest camí, les eleccions europees del maig del 24 poden ser una prova de per on van les coses: els resultats han de ser un indicador de quina de les llistes ho està fent millor i, evidentment, la tasca dels eurodiputats electes ha de ser la mateixa que se suposa que fan els que ho

són ara: denunciar incansablement la mala praxi de l'Estat espanyol i cercar complicitats internacionals amb la discreció més absoluta. I cal no oblidar que estem parlant de relacions internacionals: s'ha de parlar amb tothom, perquè tothom pot ser un aliat i també un adversari: recordeu la famosa divisa britànica: "Anglaterra no té amics permanents ni enemics irreconciliables: l'única cosa permanent d'Anglaterra són els seus interessos"

Al final d'aquest procés, quan, més o menys al voltant de Nadal del 24, hi hagi eleccions al Parlament, hi ha d'haver, ara sí, una única llista amb el compromís d'aixecar immediatament la suspensió de la declaració d'independència, potser la mateixa nit electoral si els resultats són els adequats.

Això vol dir que aleshores ha d'estar tot preparat. Fonamentalment, el control del territori, que no és una tasca simple però tampoc especialment difícil: és més complexa que complicada; i de fet ja s'han fet coses similars: des de la Via Catalana fins a la portada de les urnes, per no esmentar l'èxit malbaratat del Tsunami. Sabem com fer-ho, i ho podem fer: tenim temps més que suficient.

Amb això i els reconeixements internacionals pactats, no només d'Europa sinó d'arreu, la cosa no té per què sortir malament.

APÈNDIX:

La sortida de Junts del Govern –una decisió que no m'esperava, francament– ha introduït alguns canvis en aquest esquema, però menys del que pot semblar. A parer meu, només dos:

- La necessitat d'ERC de mantenir-se com sigui farà que el suport del PSOE sigui encara més fort, amb l'ajut puntual dels Comuns i la CUP; no hem d'oblidar que al PSOE no li interessa governar a Madrid i a Barcelona alhora (hi ha precedents en l'època Pujol). Aquest acord subterrani s'intentarà vestir de "geometria variable",

com a mínim fins a les municipals. Els noms de Nadal i Ubasart demostren clarament que això és un tripartit disfressat, i el de Campuzano és una escletxa per on poder-hi sumar Junts (o almenys el seu 42%, majoritari al grup parlamentari) i, eventualment, una manera de trencar-lo. Tot plegat, ben presentat a través dels mitjans que entre uns i altres controlen, permetrà vendre la idea sense gaires problemes. Però un cop el PSOE hagi perdut les eleccions espanyoles, cap a finals de l'any que ve, ja no tindrà aquest interès, de manera que cal preveure eleccions catalanes pel segon semestre del 2023. Un termini més curt, per tant, i sense l'oportunitat que l'actuació a Madrid faciliti el procés de decantació. Però la possibilitat d'aixecar la suspensió de la declaració d'independència s'avança gairebé un any. Menys probable és que el PSOE aconseguís un resultat que li permetés governar en minoria, amb la qual cosa tornariem al calendari de l'article.

- La sortida del Govern ha permès a Junts –i al president Puigdemont, per tant– recuperar una mica del prestigi perdut: ara cal que d'una vegada es faci mereixedor del lloc on l'ha col·locat la història i exerceixi com l'autèntic líder que Catalunya necessita en aquest moment històric: al capdavant, tots els moviments de llistes alternatives existeix perquè fins ara no ho ha fet. Si ho fa, tot el procés de decantació cap a la llista única serà automàtic, molt més ràpid i eficient i la independència pot arribar abans de final de l'any que ve. Si no és així, haurem perdut una altra oportunitat i caldrà tornar a començar.